

अयंचसंसारचक्रस्वभावएवचित्रमित्याह संसारचक्रइति ॥ १८ ॥ अतएवात्रममचतवचनकोऽपिदोषइत्याह नैवेति ॥ १९ ॥ एवतावत् सुखदुःखादिकमंगोक्त्योक्तमिदानींतदपिवस्तुतोनास्तीत्याह गुणानां मायामयानां प्रवाहे संसारे ॥ २० ॥ ननु माया गुणानां चेदयं प्रवाहस्तर्हि तेषां जडत्वाद्धंधमोक्षाय नु भवोन स्यात्तत्राह एकः परमेश्वरो मायया निमित्तभूतया भूतानि प्राणिनः सृजति एषां बंधादिकंच सृजति निष्कलः स्वयं बंधादिशून्यः ॥ २१ ॥ नन्वेवं भूतविषमसृष्टौ तस्य किं कारणं प्रियादिवैषम्याभावादित्याशंक्य यद्यपि प्रियादयो न संति तथाऽपि तत्तत्कर्मवशात्सर्वघटतइत्याह न तस्येति द्वाभ्याम् प्रतीपः अप्रियः न ज्ञातिर्बन्धुश्चेत्यर्थः सर्वत्र समस्य तत्कुतः निरंजनस्य निःसंगस्य अतएव तन्निमित्ते सुखे रागो ना

संसारचक्र एतस्मिन् जंतुरज्ञानमोहितः ॥ भ्राम्यन् सुखंच दुःखंच भुंक्ते सर्वत्र सर्वदा ॥ १८ ॥ नैवात्मानपरश्चापि कर्ता स्यात्सुखदुःखयोः ॥ कर्तारं मन्यते प्राज्ञ आत्मानं परमेव च ॥ १९ ॥ गुणप्रवाह एतस्मिन्कः शापः को न्वनुग्रहः ॥ कः स्वर्गो नरकः को वा किं सुखं दुःखमेव वा ॥ २० ॥ एकः सृजति भूतानि भगवानात्ममायया ॥ एषां बंधंच मोक्षंच सुखं दुःखंच निष्कलः ॥ २१ ॥ न तस्य कश्चिद्व्ययितः प्रतीपो न ज्ञातिर्बन्धुर्न परो न च स्वः ॥ समस्य सर्वत्र निरंजनस्य सुखेन रागः कुत एव रोषः ॥ २२ ॥ तथाऽपि तच्छ्रुतिविसर्ग एषां सुखाय दुःखाय हिताहिताय ॥ बंधाय मोक्षाय च मृत्युजन्मतोः शरीरिणां संसृतयेऽवकल्पते ॥ २३ ॥ अथ प्रसादयेन त्वां शापमोक्षाय भामिनि ॥ यन्मन्यसे असाधूक्तं मम तत्क्षम्यतां सति ॥ २४ ॥ श्रीशुक उवाच इति प्रसाद्य गिरिशोचित्रकेतुरिंदम ॥ जगाम स्वविमानेन पश्यतोऽस्मयतोस्तयोः ॥ २५ ॥ ततस्तु भगवान् रुद्रो रुद्राणीमिदमब्रवीत् ॥ देवर्षिदैत्यसिद्धानां पार्षदानां च शृण्वताम् ॥ २६ ॥ श्रीरुद्र उवाच दृष्टवत्यसि सुश्रोणिहरे रद्भुतकर्मणः ॥ माहात्म्यं भृत्यभृत्यानां निस्पृहाणां महात्मनाम् ॥ २७ ॥

स्तिरागानुबंधो रोषः कुतः स्यात् ॥ २२ ॥ यद्यप्येवं तथाऽपि तस्य शक्त्या मायया यो विसर्गः पुण्यपापादिलक्षणं कर्म एषां शरीरिणां सुखाद्यर्थमवकल्पते समर्थो भवति यथोक्तं गीतासु भूतभावोद्भवकरो विसर्गः कर्मसंज्ञित इति ॥ २३ ॥ अथ तस्मात् भामिनि हे कोपने त्वां केवलं प्रसादयामि न तु शापमोक्षाय तर्हि किं प्रसादनेन अत आह ममोक्तमुक्तिसाधु अपि असाधु वन्मन्यसे तत् त्वया क्षम्यताम् ॥ २४ ॥ गिरिशोभवानीशं करौ प्रसाद्य स्मयतोऽविस्मयं कुर्वतोऽसतोः ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥